



Laidiens: **14.01.2016., Nr. 9**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/9.10**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 20

Rīgā 2016. gada 5. janvārī (prot. Nr. 1 34. §)

Kārtība, kādā finanšu iestāde izpilda finanšu kontu pienācīgas pārbaudes procedūras un sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par finanšu kontiem

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām"
64. pantu, 97. panta pirmo daļu, 99. panta pirmo daļu un
100. panta piekto daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. iesaistīto valstu un teritoriju (turpmāk – iesaistītā valsts) sarakstu un kontu kategorijas noteikšanas datumu (pielikums);

1.2. kārtību, kādā finanšu iestādes, kas minētas likuma "Par nodokļiem un nodevām" (turpmāk – likums) 71. panta pirmajā daļā (turpmāk – finanšu iestādes), izpilda finanšu kontu pienācīgas pārbaudes procedūras, lai konstatētu ziņošanai pakļautos kontus;

1.3. kārtību, kādā finanšu iestādes sniedz informāciju Valsts ieņēmumu dienestam nodošanai iesaistītās valsts kompetentajai iestādei saskaņā ar likuma 100. pantu.

2. Valsts ieņēmumu dienests ir kompetentā iestāde informācijas apmaiņas nodrošināšanai šo noteikumu ietvaros.

3. Valsts ieņēmumu dienests nodrošina saņemto un iesaistītās valsts kompetentajām iestādēm nododamo datu aizsardzību atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas nosaka informācijas aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu apriti.

4. Valsts ieņēmumu dienests automātiski (bez iepriekšēja pieprasījuma) šajos noteikumos minētajā kārtībā un ievērojot Latvijas Republikas vai Eiropas Savienības noslēgto nolīgumu ar attiecīgo valsti noteikumus, sniedz iesaistītās valsts kompetentajām iestādēm likuma 100. panta pirmajā daļā norādīto informāciju par finanšu kontiem, kas saņemta no finanšu iestādes saskaņā ar likuma 100. pantu.

5. Ja finanšu iestāde (izņemot trastu) ir rezidents nodokļu vajadzībām (turpmāk – nodokļu rezidents) divās vai vairākās iesaistītajās valstīs, finanšu iestāde piemēro tās iesaistītās valsts ziņojumu sniegšanas vai pienācīgas pārbaudes noteikumus, kurā finanšu iestāde uztur finanšu kontu vai kontus. Tāda trasta gadījumā, kas ir finanšu iestāde (neatkarīgi no tā, vai tā ir nodokļu rezidents iesaistītajā valstī), trastu uzskata par pakļautu attiecīgās

iesaistītās valsts regulējumam par informācijas par finanšu kontiem automātisko apmaiņu, ja viens vai vairāki trasta pārvaldnieki (pilnvarotās personas) ir nodokļu rezidenti attiecīgajā iesaistītajā valstī, izņemot gadījumu, ja trasts likuma 100. panta pirmajā daļā noteikto informāciju sniedz citas iesaistītās valsts nodokļu administrēšanas iestādei, jo trasts ir nodokļu rezidents šajā citā iesaistītajā valstī. Tomēr, ja finanšu iestādei (izņemot trastu) nav rezidences vietas nodokļu vajadzībām (piemēram, tādēļ, ka to uzskata par fiskāli pārredzamu, vai tādēļ, ka tā atrodas valstī, kurā nav ienākumu nodokļa), to uzskata par pakļautu attiecīgās iesaistītās valsts regulējumam par informācijas par finanšu kontiem automātisko apmaiņu, ja pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

5.1. tā ir izveidota (nodibināta) saskaņā ar iesaistītās valsts tiesību aktiem;

5.2. tās vadības vieta (tostarp faktiskās vadības vieta) atrodas iesaistītajā jurisdikcijā;

5.3. uz to attiecas iesaistītās valsts finanšu uzraudzība.

6. Finanšu iestāde ir tiesīga piemērot šo noteikumu 2., 3., 4., 5., 6. un 7. nodaļā minētos pienācīgas pārbaudes noteikumus (izņemot normas par ziņošanu Valsts ieņēmumu dienestam par nedokumentētiem kontiem) arī attiecībā uz finanšu kontiem, kuru turētāji vai patiesie labuma guvēji pienācīgas pārbaudes veikšanas laikā nav uzskatāmi par personām, attiecībā uz kurām jāsniedz likuma 100. panta pirmajā daļā minētā informācija.

2. Pienācīgas pārbaudes vispārīgie noteikumi

7. Finanšu konts tiek uzskatīts par pakļautu ziņošanai, sākot ar datumu, kurā finanšu konts šajos noteikumos minētajā kārtībā tiek identificēts par ziņošanai pakļautu kontu, ja vien likumā un šajos noteikumos nav noteikts citādi.

8. Finanšu konts būtu jāuzskata par tādu, kuru uztur finanšu iestāde, šādos gadījumos:

8.1. attiecībā uz finanšu instrumentu kontu uzskata, ka kontu uztur finanšu iestāde, kas ir kontā esošo aktīvu turētāja (tostarp finanšu iestāde, kas tur aktīvus citas personas uzdevumā vai labā);

8.2. attiecībā uz noguldījumu kontu uzskata, ka kontu tur finanšu iestāde, kuras pienākums ir veikt maksājumus attiecībā uz kontu (izņemot finanšu iestādes aģentu (neatkarīgi no tā, vai šāds aģents ir finanšu iestāde));

8.3. saistībā ar jebkādam līdzdalības daļām kapitālā vai parādkapitālā finanšu iestādē, kuras veido finanšu kontu, uzskata, ka kontu uztur šāda finanšu iestāde;

8.4. attiecībā uz apdrošināšanas līgumu ar līdzekļu uzkrāšanu vai annuitātes līgumu uzskata, ka kontu uztur finanšu iestāde, kuras pienākums ir veikt maksājumus attiecībā uz līgumu.

9. Finanšu konta beigu atlikums (vērtība) tiek noteikts kalendāra gada pēdējā dienā vai cita attiecīgā ziņošanas perioda pēdējā dienā. Ja finanšu konta beigu atlikums (vērtība) jānosaka kalendāra gada pēdējā dienā, finanšu iestāde attiecīgā finanšu konta beigu atlikumu (vērtību) nosaka tā ziņošanas gada pēdējā dienā, kas beidzas ar šo kalendāra gadu vai šajā kalendāra gadā.

10. Finanšu iestāde piemēro pienācīgas pārbaudes noteikumus, ņemot vērā finanšu konta kategoriju. Finanšu kontus atkarībā no to kontu kategorijas noteikšanas datuma un piederības iedala šādās kategorijās:

10.1. iepriekšpastāvējis fiziskās personas konts. To atkarībā no tajā fiksēto aktīvu apjoma iedala šādās apakškategorijās:

10.1.1. zemas vērtības konts – konts, kura kopējais konta beigu atlikums vai vērtība šo noteikumu pielikumā norādītajā kontu kategorijas noteikšanas datumā nepārsniedz summu, kas pēc Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsaucē kursa ir ekvivalenta *euro* un atbilst 1 000 000 ASV dolāru;

10.1.2. lielas vērtības konts – konts, kura kopējais konta beigu atlikums vai vērtība šo noteikumu pielikumā norādītajā kontu kategorijas noteikšanas datumā vai jebkura nākamā gada 31. decembrī pārsniedz summu, kas pēc Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsaucē kursa ir ekvivalenta *euro* un atbilst 1 000 000 ASV dolāru;

10.2. iepriekšpastāvējis juridiskā veidojuma konts;

10.3. jauns fiziskās personas konts;

10.4. jauns juridiskā veidojuma konts.

11. Finanšu iestāde ir tiesīga:

11.1. iepriekšpastāvējušiem fizisko personu zemas vērtības kontiem piemērot pienācīgas pārbaudes noteikumus, kas noteikti iepriekšpastāvējušiem fizisko personu lielas vērtības kontiem;

11.2. iepriekšpastāvējušiem kontiem piemērot pienācīgas pārbaudes noteikumus, kas noteikti jauniem kontiem, saglabājot finanšu iestādes tiesības vienlaikus piemērot arī pienācīgas pārbaudes noteikumus, kas noteikti iepriekšpastāvējušiem kontiem.

12. Par dokumentāriem pierādījumiem, ko finanšu iestāde iegūst šajos noteikumos minētajos gadījumos, tiek uzskatīts jebkurš no šādiem dokumentiem:

12.1. izziņa par nodokļu rezidenci, kuru attiecībā uz savu nodokļu maksātāju izdevis Latvijas vai ārvalsts publisko tiesību subjekts (kompetenta valsts vai pašvaldības iestāde);

12.2. attiecībā uz fizisko personu – derīgs personu apliecinošs dokuments, ko izdevis Latvijas vai ārvalsts publisko tiesību subjekts (kompetenta valsts vai pašvaldības iestāde);

12.3. attiecībā uz juridisko veidojumu – dokuments, ko izdevis publisko tiesību subjekts (kompetenta valsts vai pašvaldības iestāde) un kurā norādīta šāda informācija:

12.3.1. juridiskā veidojuma nosaukums;

12.3.2. juridiskā veidojuma galvenā biroja faktiskā adrese vai juridiskā adrese valstī, kurā juridiskais veidojums atbilstoši finanšu iestādē deklarētajam ir rezidents nodokļu vajadzībām, vai valsts, kurā juridiskais veidojums ir reģistrēts vai nodibināts;

12.4. jebkāds revidēts finanšu pārskats, trešo personu sniegts kredītzīņojums, bankrota (maksātnespējas) pieteikums vai vērtspapīru regulatora ziņojums.

13. Par juridiskā veidojuma galvenā biroja faktisko adresi šo noteikumu 12.3.2. apakšpunktā minētajā gadījumā nav uzskatāma tās finanšu iestādes juridiskā adrese, kurā juridiskais veidojums tur kontu, kā arī pasta abonenta kastīte vai adrese, ko izmanto vienīgi korespondences sūtīšanai, ja vien šāda adrese nav juridiskā veidojuma vienīgā izmantotā adrese un tā ir norādīta juridiskā veidojuma dibināšanas dokumentos kā juridiskā veidojuma reģistrētā adrese (juridiskā adrese).

14. Juridisko veidojumu komercdarbības veida un formas konstatēšanai attiecībā uz iepriekšpastāvējušiem kontiem finanšu iestāde ir tiesīga izmantot standartizētu nozaru kodu sistēmas klasifikāciju, kas noteikta finanšu iestādē tās komercdarbības ietvaros atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas

likumam apstiprināto klientu identifikācijas un izpētes procedūrām vai citu normatīvo aktu prasību izpildes nolūkā (izņemot nodokļu jomu) un kuru finanšu iestāde ir īstenojusi pirms attiecīgā iepriekšpastāvējušā konta klasifikācijas, ja vien finanšu iestāde nezina vai tai nav pamata zināt, ka šāda klasifikācija ir nepareiza vai nepatiesa.

15. Fakts, ka finanšu iestāde, piemērojot šos noteikumus, konstatējusi konta turētāja vai tā patiesā labuma guvēja nodokļu rezidenci, lai noskaidrotu ziņošanai pakļautos finanšu kontus, nekādā veidā neierobežo finanšu iestādes tiesības noteikt finanšu iestādes klienta kā nodokļu rezidenta statusu finanšu iestādes maksājamo vai ieturamo nodokļu (citu obligāto maksājumu) vajadzībām.

16. Piemērojot likuma 82. panta otro daļu, juridisku veidojumu uzskata par līdzīgu līgumsabiedrībai vai līgumsabiedrībai ar ierobežotu atbildību, ja to neuzskata par nodokļu maksātāju iesaistītajā valstī saskaņā ar šīs iesaistītās valsts nodokļu tiesību aktiem. Tomēr, lai izvairītos no dubultas ziņojumu sniegšanas, ņemot vērā patiesā labuma guvēja definīcijas plašo jomu trasta gadījumā, trastu, kas ir pasīvs nefinanšu juridisks veidojums, nedrīkst uzskatīt par līdzīgu veidojumu.

17. Finanšu iestāde nevar paļauties uz klienta paša apliecinājumu (turpmāk – apliecinājums) vai dokumentāriem pierādījumiem, ja finanšu iestāde zina vai tai ir pamats zināt, ka apliecinājums vai dokumentārie pierādījumi ir nepareizi vai nepatiesi.

18. Ja finanšu iestāde attiecībā uz jaunu fiziskās personas kontu vai jebkuru juridiskā veidojuma kontu ir noskaidrojusi apstākļu izmaiņas, kas norāda uz to, ka iepriekš iesniegtais apliecinājums vai dokumentārie pierādījumi ir nepareizi vai neatbilst patiesībai, finanšu iestāde ir tiesīga uzskatīt konta turētāju par attiecīgās valsts nodokļu rezidentu atbilstoši iepriekš iesniegtajam apliecinājumam un dokumentārajiem pierādījumiem līdz vienam no šādiem termiņiem (atkarībā no tā, kurš iestājas ātrāk):

18.1. līdz dienai, kad ir pagājušās 90 dienas, kopš finanšu iestāde ir noskaidrojusi attiecīgās apstākļu izmaiņas;

18.2. līdz dienai, kad ir saņemts jauns apliecinājums;

18.3. līdz dienai, kad finanšu iestāde ir pārliecinājusies par iepriekš sniegtā apliecinājuma atbilstību informācijai, kas tiek uzturēta normatīvo aktu prasību izpildes vai klientu apkalpošanas nolūkiem, tostarp informācijai, ko finanšu iestāde ieguvusi atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumam apstiprināto klientu identifikācijas un izpētes procedūru piemērošanas gaitā.

19. Ja finanšu iestāde šo noteikumu 18. punktā minētajā gadījumā 90 dienu laikā kopš attiecīgo apstākļu izmaiņu noskaidrošanas nevar iegūt jaunu apliecinājumu vai apstiprinājumu iepriekš iesniegtā apliecinājuma pareizībai (patiesajam raksturam), finanšu iestāde uzskata konta turētāju par attiecīgās valsts nodokļu rezidentu saskaņā ar konta turētāja iepriekš sniegto apliecinājumu un par attiecīgās valsts nodokļu rezidentu atbilstoši konstatētajām apstākļu izmaiņām, kas norāda uz šajos noteikumos minētajām nodokļu rezidences pazīmēm.

3. Pienācīgas pārbaudes noteikumi iepriekšpastāvējušiem fizisko personu kontiem

20. Jebkurš iepriekšpastāvējis fiziskās personas konts, kas saskaņā ar šiem noteikumiem ir identificēts kā ziņošanai pakļauts konts, tiek atzīts par ziņošanai pakļautu kontu arī attiecībā uz visu turpmāko laikposmu, kamēr konta turētājs saskaņā ar likumu un šiem noteikumiem vairs nav uzskatāms par personu, par kuru jāsniedz ziņojums.

21. Finanšu iestāde pabeidz:

21.1. iepriekšpastāvējušu fizisko personu lielas vērtības kontu pienācīgu pārbaudi attiecībā uz šo noteikumu pielikuma 1.–55. punktā minētajām valstīm – līdz 2016. gada 31. decembrim;

21.2. iepriekšpastāvējušu zemas vērtības kontu pienācīgu pārbaudi attiecībā uz šo noteikumu pielikuma 1.–55. punktā minētajām valstīm – līdz 2017. gada 31. decembrim.

3.1. Pienācīgas pārbaudes noteikumi iepriekšpastāvējušiem fizisko personu zemas vērtības kontiem

22. Ja finanšu iestādes informācijas sistēmās ir norādīta konta turētāja pašreizējās dzīvesvietas adrese (ko apstiprina dokumentārie pierādījumi), finanšu iestāde, nosakot, vai konta turētājs ir persona, par kuru jāsniedz ziņojums, ir tiesīga uzskatīt konta turētāju par tās valsts nodokļu rezidentu, kurā atrodas šīs personas adrese. Ja ir notikusi apstākļu maiņa, pēc kuras noskaidrošanas finanšu iestāde zina vai tai ir pamats zināt, ka iepriekš iesniegtais apliecinājums vai dokumentārie pierādījumi ir nepareizi vai nepatiesi, finanšu iestāde līdz attiecīgā kalendāra gada vai cita attiecīgā ziņošanas perioda pēdējai dienai vai arī 90 kalendāra dienu laikā pēc tam, kad ir noskaidrota minētā apstākļu maiņa, iegūst no konta turētāja jaunu apliecinājumu un jaunus dokumentārus pierādījumus, lai noteiktu konta turētāja rezidences vietu(-as) nodokļu vajadzībām. Ja finanšu iestāde šajā punktā minētajā termiņā nevar iegūt jaunu apliecinājumu un jaunus dokumentārus pierādījumus, tā piemēro šo noteikumu 23., 24., 25., 26., 27. un 28. punktā minētos noteikumus.

23. Ja finanšu iestāde nepaļaujas uz šo noteikumu 22. punktā minēto informāciju vai izvēlas nepiemērot šo noteikumu 22. punktu, finanšu iestāde pārbauda tās informācijas sistēmās glabātos elektroniski uzmeklējamus datus attiecībā uz šādu pazīmju esību:

23.1. norāde uz konta turētāja kā citas iesaistītās valsts nodokļu rezidenta statusu;

23.2. konta turētāja pašreizējā korespondences saņemšanas vai dzīvesvietas adrese (tostarp pasta abonenta kastīte) iesaistītajā valstī (izņemot informācijas sistēmās esošo konta turētāja pakalpojumu sniedzēja (piemēram, aktīvu pārvaldītājs, konsultants, grāmatvedis) adresi);

23.3. konta turētājam ir viens vai vairāki tālruņa numuri iesaistītajā valstī, bet nav neviena tālruņa numura Latvijas Republikā;

23.4. spēkā esošs rīkojums par līdzekļu regulāru pārvedumu uz iesaistītajā valstī esošu kontu, izņemot pārveduma rīkojumus no noguldījumu konta;

23.5. spēkā esošas pilnvaras vai paraksta tiesības, kas piešķirtas personai, kuras adrese ir iesaistītajā valstī;

23.6. konta turētāja vienīgā saziņai paziņotā adrese ir iesaistītajā valstī esošā korespondences nodošanas adrese izņemšanai pēc pieprasījuma (*in care of, hold mail*).

24. Ja šo noteikumu 23. punktā minētās meklēšanas (turpmāk – elektroniskā meklēšana) gaitā netiek konstatēta neviena no šo noteikumu 23. punktā minētajām pazīmēm, finanšu iestāde neveic nekādas turpmākas darbības līdz brīdim, kad noskaidrota tādu apstākļu maiņa, kuras rezultātā kāda no šīm pazīmēm tiek attiecināta uz finanšu kontu vai arī finanšu konts kļūst par lielas vērtības kontu.

25. Ja elektroniskās meklēšanas gaitā tiek konstatēta kāda no šo noteikumu 23.1., 23.2., 23.3., 23.4. vai

23.5. apakšpunktā minētajām pazīmēm vai ja rodas apstākļu maiņa, pēc kuras noskaidrošanas viena vai vairākas minētās pazīmes tiek attiecinātas uz finanšu kontu, finanšu iestāde uzskata konta turētāju par tās valsts nodokļu rezidentu, attiecībā uz kuru pazīme ir identificēta (izņemot šo noteikumu 27. un 28. punktā minētos gadījumus).